

Sygn. akt I C 656/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Dębicy, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Grzegorz Barnak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Skarbek

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2019 r. w Dębicy na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego B. L. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. C.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o rentę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz małoletniego B. L. kwotę po 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) miesięcznie tytułem renty płatne z góry do 10-go dnia każdego miesiąca, do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda M. C., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 stycznia 2017 r.;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz małoletniego B. L. kwotę 4217,00 zł (słownie: cztery tysiące dwieście siedemnaście złotych) płatną do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda M. C., tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód B. L. wniósł przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. pozew domagając się zasądzenia comiesięcznej renty alimentacyjnej w wysokości 1.000 zł miesięcznie, liczonej od stycznia 2017 r., płatnej do 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminu płatności.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

1. Okoliczności faktyczne

W dniu 14 września 2016 r. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w wyniku którego śmierć poniósł J. L. – ojciec małoletniego B. L.. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność za przedmiotową szkodę.

W chwili śmierci J. L. miał 43 lata, zawód płytkarz, wykształcenie zawodowe, od osiemnastu lat sezonowo pracował za granicą „na czarno”, zajmował się głównie pracami ogólnobudowlanymi. Przed wypadkiem przebywał krótkotrwale w kraju i był zarejestrowany jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w D. bez prawa do zasiłku, przy czym wcześniej podejmował pracę zarobkową na terenie Hiszpanii, gdzie zarabiał ok. 9-10 tysięcy złotych miesięcznie. J. L. zamierzał wyjechać za granicę w celu kontynuowania pracy w branży budowlanej. Ojciec małoletniego powoda uczestniczył w wychowaniu dziecka, wspierał finansowo jego utrzymanie. Ponadto, J. L. opłacał wydatki syna na rozrywkę, sport i korepetycje. Z otrzymanego wynagrodzenia J. L. wraz z rodziną kilkakrotnie opłacał wyjazdy na wycieczki zagraniczne.

Małoletni B. L. w dacie śmierci ojca miał 10 lat. Obecnie uczy się w piątej klasie szkoły podstawowej. Małoletni powód zamieszkuje z matką M. C.. Koszty miesięcznego utrzymania małego B. L., przy uwzględnieniu jego wieku, a także wydatków związanych z obowiązkiem szkolnym, wynoszą około 2.270 zł, na co składają się następujące wydatki: żywienia – ok. 1.200 zł, wydatki mieszkaniowe – ok. 320 zł (średnio w skali miesiąca), odzież i obuwie – ok. 500 zł, wydatki na leczenie – 150 zł, basen – 100 zł.

Źródło utrzymania małego stanowi natomiast wynagrodzenie matki w kwocie 1.800 zł miesięcznie, zasiłek rodzinny na rzecz małego – 124,00 zł, dodatek dla matki samotnie wychowującej dziecko w kwocie 193,00 zł miesięcznie, świadczenie wychowawcze w kwocie 500,00 zł miesięcznie.

Powód dokonał zgłoszenia szkody w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym, a pismem z dnia 7 marca 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany odmówił wypłaty zgłoszonego przez powoda roszczenia.

(dowody: zeznania M. L. – k. 76-77; zeznania M. C. – k. 77-79; rachunki – k. 15-17 i k. 20; paragony – k. 24-27; decyzja Wójta Gminy Ż. z dnia 16.11.2018 r. – k. 28-29; decyzja Wójta Gminy Ż. z dnia 24.10.2018 r. – k. 30-31)

2. Ocena dowodów.

Dokumenty na podstawie których Sąd ustalił stan faktyczny nie budziły wątpliwości. Na wiarę zasługiwały zeznania świadka M. L.. Sąd dał wiarę zeznaniom M. C. co do sytuacji zawodowej, rodzinnej i materialnej J. L., uznając je za wiarygodne w zakresie wskazanych przez nią źródeł dochodu zmarłego. Ustalając natomiast zasadność kosztów utrzymania małego B. L., w ocenie Sądu większość przytoczonych przez matkę małego powoda kosztów, zarówno miesięcznych zasługiwało na pozytywną ocenę, a co za tym idzie na ich uwzględnienie.

3. Ocena prawna.

Żądanie małego powoda B. L. o zasądzenie od pozwanego renty alimentacyjnej z tytułu pogorszenia się jego sytuacji życiowej w związku z śmiercią ojca J. L. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Podstawę prawną dochodzonych w niniejszym postępowaniu roszczeń stanowi art. 446 § 2 k.c., zgodnie z którym osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego.

Żądanie renty alimentacyjnej przez małego znajduje oparcie w treści art. 446 § 2 k.c. W toku procesu nie była kwestionowana przez stronę przeciwną okoliczność, że J. L. obciążał wobec syna obowiązek alimentacyjny, którego ramy wyznacza potrzeby poszkodowanego i możliwości zarobkowe oraz majątkowe zmarłego.

Powyższe kryteria wykazują znaczne podobieństwo do zasad ustalania zakresu obowiązku alimentacyjnego zobowiązanego wobec uprawnionego (art. 135 k.r.o.). Jednakże roszczenia osób wymienionych w art. 446 § 2 k.c. mają charakter odszkodowawczy, a nie alimentacyjny. Roszczenie rentowe z wyżej cytowanego przepisu stanowi bowiem wynagrodzenie szkody, jakiej doznała osoba uprawniona do alimentacji w wyniku śmierci osoby zobowiązanej, przez to że utraciła należne jej od zmarłego świadczenia alimentacyjne.

Przesłanka potrzeb poszkodowanego jest zbliżona do przewidzianej w art. 135 k.r.o. przesłanki stanowiącej kryterium ustalenia wysokości alimentów, jednakże zachodzi między nimi znacząca różnica. W przeciwieństwie do art. 135 k.r.o., renta z art. 446 § 2 k.c. nie jest ograniczona do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, a to oznacza, iż w rozumieniu tego ostatniego przepisu, omawiana przesłanka może obejmować wszystkie potrzeby uprawnionego, których został on pozbawiony w wyniku czynu niedozwolonego, rzeczywiście zaspakajane przez zmarłego niezależnie od tego, czy mieściły się one, czy też wykraczały poza granice usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego w rozumieniu art. 135 k.r.o.

Kwestia potrzeb uprawnionego, o których mowa w art. 446 § 2 k.c., nie powinna być związana z regulacją obowiązku alimentacyjnego, lecz z powszechnie znanym faktem, że potrzeby uprawnionego z zasady przewyższają możliwości majątkowe i zarobkowe zmarłego. Zatem, to możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego determinują zakres potrzeb uprawnionego.

Powyższe uwagi pozwalają przenieść rozważania na płaszczyznę hipotetycznych możliwości alimentacyjnych J. L. w okresie objętym pozwem. Punktem odniesienia dla określenia tej kwoty niewątpliwie będą kwalifikacje zmarłego, charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom jego zarobków i perspektywy ich zwiększenia lub przynajmniej utrzymania.

Bezspornym jest, że J. L. ponosił koszty utrzymania syna. Uzyskiwał dochody w kwocie około 4.500 zł netto miesięcznie. Zauważyć należy, że zmarły pracował sezonowo w branży budowlanej za granicą, a sezon średnio trwał pół roku. W tym przypadku podstawą ustalenia wysokości należnej powodowi renty są dochody zmarłego uzyskiwane w czasie pracy za granicą. Średnia roczna dochodów zmarłego wynosiła maksymalnie 54.000,00 zł (6 miesięcy x 9.000 zł), tj. 4.500 zł netto miesięcznie. Z punktu widzenia zasadności uprawnień powoda do renty nie ma znaczenia fakt, że dochody zmarłego nie były opodatkowane, tj. pochodziły z tzw. „pracy na czarno”. Wysokość dochodów zmarłego, poza zeznaniami świadków, znajduje potwierdzenie również w zasadach doświadczenia życiowego. To argumentacja pozwanego jest od nich zdecydowanie oderwana. Jest poza sporem, że matka małoletniego przez wiele lat nie pracowała zawodowo. Zatem w rodzinie powoda, z dość długim już stażem, funkcjonował taki motel rodziny, że jej utrzymanie spoczywało w głównej mierze na zmarłym J. L., a matka powoda przez długi czas zajmowała się domem i wychowaniem synów. Nie brakowało więc im środków na utrzymanie małoletniego, czy też na ich wyjazdy wakacyjne, a także wykończenie domu.

Konkludując wskazać należy, że możliwości zarobkowe zmarłego J. L. pozwalały mu bezpośrednio przez tragicznym zdarzeniem z dnia 14 września 2016 r. na uzyskanie dochodu rzędu 4.500,00 zł netto miesięcznie. Matka małoletniego M. C. uzyskiwała w owym czasie wynagrodzenie rzędu 1.800 zł netto miesięcznie. Sąd zsumował te kwoty i podzielił je na ilość członków rodziny, otrzymując około 2.100 zł netto miesięcznie. W chwili obecnej matka małoletniego zarabia około 2.000 zł netto miesięcznie, a małoletni B. L. otrzymuje kwotę 317,00 zł miesięcznie z tytułu renty, co daje łącznie dochód miesięczny 2.317,00 zł, tj. 1.158,50 zł na jedną osobę.

Nie budzi zastrzeżeń, że oszacowana przez matkę kwota utrzymania małoletniego w kwocie ok. 2.270 zł odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy. Okoliczności tej nie zakwestionował pozwany. Wprawdzie podniósł zarzut naruszenia art. 6 k.c. w odniesieniu do kosztów utrzymania powoda, to ostatecznie nie podważył żadnego elementu tych kosztów wymienionych przez matkę powoda.

Sąd uznał, że J. L. powinien przyczyniać się finansowo do utrzymania syna w wyższym stopniu niż matka. Jest to uzasadnione przede wszystkim faktem, że nie uczestniczył on w bezpośredniej, codziennej opiece na dzieckiem, która w całości obciążała matkę. Logiczne jest więc, że jej udział w utrzymaniu dziecka powinien być niższy (art. 135 § 2 k.r.o.). Zarazem jasne jest, że realne możliwości zarobkowe J. L. były wyraźnie wyższe niż matki dziecka. J. L. był młodym, zdrowym człowiekiem, posiadającym kwalifikacje zawodowe i doświadczenie zawodowe w branży budowlanej. Z opisanych względów nie może budzić wątpliwości, że uiszczenie przezeń alimentów na rzecz małoletniego powoda w kwocie ponad 1.000 zł było jak najbardziej realne i zasięgu jego możliwości finansowych.

Wobec powyższego Sąd zasądził od (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz małoletniego B. L. kwotę po 1.000,00 zł miesięcznie tytułem renty.

4. Koszty

Sąd na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w wysokości 4.217,00 zł, na które składają się: opłata sądowa w wysokości 600 zł, opłata od pełnomocnictwa 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, zgodnie z § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października

2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Pozwany przegrał sprawę w całości, dlatego należało go obciążyć w całości kosztami procesu.